

Ефективність професійного педагогічного спілкування залежить від наявності у вчителя комунікативних, гностичних і експресивних умінь» [2].

Комунікативні вміння пов'язані із спілкуванням. Їх можна розділити на три групи: власне комунікативні вміння, дидактичні вміння та ораторські вміння.

Власне комунікативні вміння – це вміння вчителя вступати у контакт з людьми, будувати ділові та особистісно-емоційні відносини. Від цих умінь залежить психологічний клімат, згуртованість класу.

Дидактичні вміння – це вміння вчителя ясно і доступно доносити до свідомості учнів навчальний матеріал. До цих умінь відносяться також: вміння керувати увагою класу, прогнозувати наслідки своїх педагогічних впливів на учнів та їх здібності, а також вміння вчителя пробудити інтерес до свого предмету, передати учням свою захопленість ним.

Учитель повинен володіти великою ерудицією і культура мови, – розвивати свої ораторські здібності.

Гностичні вміння пов'язані з пізнанням учителем як окремих учнів, так і колективу в цілому, з аналізом педагогічних ситуацій та результатів своєї діяльності. Гностичні вміння базуються на вміннях вчителя спостерігати, помічати помилки при виконанні учнями вправ. Гностичні вміння включають у себе вміння користуватися навчально-методичною та науковою літературою, вміння проводити дослідження і аналізувати їх результати, щоб вносити корективи в методику викладання.

Експресивні вміння – це вміння вчителя висловлювати свої емоції та позицію через розмовні, мімічні, пантомімічні, жестикуляційні засоби, а також через зовнішній вигляд (одяг, зачіска, прикраси).

У структурі професійного педагогічного спілкування можна виділити ряд етапів [2]:

1. Моделювання педагогом майбутнього спілкування з класом чи іншою аудиторією в процесі підготовки до безпосередньої діяльності з дітьми чи з дорослими (прогностичний етап).

2. Організація безпосереднього спілкування з класом, аудиторією в момент початкової взаємодії з ними (початковий період спілкування).

3. Управління спілкуванням в педагогічному процесі, що розвивається.

4. Аналіз здійсненої системи спілкування і моделювання системи спілкування майбутньої діяльності.

Під час спілкування можуть виникнути труднощі, що супроводжуються внутрішньою напругою, незадоволеністю спілкуванням, негативними емоціями. Це може бути причиною виникнення бар'єрів у спілкуванні. Тому завданням педагога є аналіз негативних чинників, що заважають продуктивності спілкування та пошук якісних шляхів розв'язання конфліктних ситуацій.

Таким чином, ефективна професійна діяльність педагога полягає у вмілому професійно-педагогічному спілкуванні, що засноване на суб'єкт-суб'єктних відносинах і проявляється у співпраці та налагодженні оптимальних взаємин з учнями, їхніми батьками та колегами по роботі. Воно є підґрунтям для розвитку особистості учня, його соціалізації, а також для оптимізації навчальної діяльності.

Список використаної літератури

1. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. / Г. М. Мешко. – К.: Академвидав, 2010.– 200 с.– (Альма-матер)

2. Психолого-педагогическое взаимодействие участников образовательного процесса: под общ. ред. А. С. Обухова. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 422 с.

3. Лобанов А.А. Основы профессионального общения: учебное пособие / А. А. Лобанов. – СПб.: Образование; РГПУ, 2000. – С. 49-50.

4. Леонтьев А. А. Педагогическое общение: брошюра / А. А. Леонтьев. – Москва : Знание, 1979. – 48 с.

Зоя Берегова

АЛЬТЕРНАТИВНА ШКОЛА – ЯК ОДНА ІЗ ОСНОВНИХ НОВИХ МОДЕЛЕЙ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ

Світ в якому ми живемо змінюється постійно і дуже швидко. Змінюються світогляд людей, змінюється їх культура, змінюється ментальність завдяки інтернету і можливостям подорожувати і спілкуватися з величезною кількістю людей. Неймовірний зріст числа доступних технологічних

рішень та глобалізація всього існуючого порядку – ключові компоненти змін, які мають вплив на життя більшості людей на земній кулі. В результаті тісних взаємозв'язків все в цьому світі рухається і відбувається набагато швидше. Зараз світ не тільки має моментальний зв'язок, але і виявляє нетерпіння, коли відповідь затримується трохи довше звичайного. Головною метою даної статті є важливість освітлення сучасного розвитку альтернативної шкільної освіти в Україні. Такий варіант потребує значних зусиль з боку батьків, де одним із найголовніших стає переосмислення сутності освіти та відмова від звичного її сприйняття. Дитина, яка навчається за альтернативною схемою, відходить від загальнодержавної системи та класичної школи і навчається у той спосіб, який їй до вподоби. Це може бути навчання вдома, відвідування альтернативної школи чи комбінація із дистанційної освіти та відвідування дитячих центрів. Крім того, дитина самостійно обирає сферу, яка їй цікавить, а батьки вже допомагають розвиватися у заданому напрямку, не завдаючи морального тиску [4].

Існуюча система навчання, яка використовується в звичайних школах на пострадянських теренах не справляється з тими задачами, викликами та випробуваннями, які постають в теперішньому часі перед сучасною молоддю. Саме з цієї причини, років 15 тому, батьки і окремі вчителі, почали активно шукати вихід з ситуації, яка склалася і довгий час не змінювалася в навчальній, пострадянській системі. Вони вивчали можливості і ініціювали зміни до законодавства України (закон України "Про загальну середню освіту" (ст. 13) [1], "Положенням про дистанційне навчання" (наказ МОУ від 25.04.13 №466 [2], та «Положення про екстернат у загальноосвітніх навчальних закладах» від 28.03. 2017 р. за № 416/30284) [3], де чітко визначено те, що екстернат – це форма здобуття загальної середньої освіти, що передбачає самостійне, у тому числі прискорене, опанування екстерном змісту навчальних предметів певного освітнього рівня та/або за певний клас в обсязі, визначеному відповідним державним стандартом загальної середньої освіти, та отримання відповідного документа про освіту.

Завдяки ініціативі батьків, вчителів і небайдужих можновладців та прийнятим законам та положенням почали створювати альтернативні існуючій шкільній системі школи, де дітей не обмежують та не залишають у владі обмежених власними знаннями та навичками вчителями. Якщо раніше, до введення цих змін на дистанційну освіту мали право діти, які по стану здоров'я не могли відвідувати школу особисто, або професійно займалися спортом, то після нововведень в Україні почали з'являтися як державні так і приватні школи, які мають ліцензію та акредитацію саме для дистанційної освіти для всіх бажаних. Дон Тапскот, канадський виконавчий директор, автор, консультант та оратор, що спеціалізується на бізнес-стратегії, організаційних перетворень та ролі технологій у бізнесі та суспільстві вірно висловився з цього приводу: «Більше не зараховується те, що ти знаєш; зараз важливо те, чому ти можеш навчитися». Наразі багато хто вже розуміє, що замість збільшеної уваги до знань таких, як вони є, життєво необхідні навички для сучасної людини ХХІ століття такі як пошук, адаптація, застосування, прийняття, синтез та обґрунтування і комбінування знань різними методами. Які включають в себе можливість створювати команди та співпрацювати з іншими людьми. Батьки розуміють, наскільки важливо навчити дітей швидко пристосовуватись до різноманітних ситуацій, які й ще часто швидко і не заплановано можуть змінюватись, що додає рівня стресу і вимагає навичок правильно на це реагувати.

В альтернативній школі дітям надаються не тільки академічні знання, які вимагає дійсна програма Міністерства освіти і по ній проходить атестація в вигляді ДПА та ЗНО у випускних класах. Особливості цього середовища навчання в багатьох випадках допомагають дітям зрозуміти те, наскільки важливо не просто мати знання або навіть знати, де його можливо знайти. Завдяки інтернету, google і youtube ці задачі вирішуються дуже просто. Важливо розуміти те, наскільки зараз є важливим навіть не стільки те, що ти знаєш, як те кого ти знаєш, у кого навчаєшся, з ким спілкуєшся. Соціальні мережі і взаємини стають інформаційними вузлами, які можуть бути задіяними у разі потреби. Таке зосереджене на людях навчання сприймає людей як ще один, найпотужніший ресурс. Також варто підкреслити, що ключовим в цих змінах є факт того, що нова середина навчання робить своїм центром учня а не вчителя.

Альтернативна школа відрізняється від звичайних середніх шкіл та приватних тим, що в основі їхнього існування є певна, нагальна потреба її засновників. Найчастіше засновниками виступають самі батьки, які або мають педагогічну освіту, або збирають команду професіональних вчителів, які розділяють їх бачення та розуміють необхідність змін в процесі існуючого шкільного навчання. Це може бути, наприклад, бажання певної релігійної громади навчати дітей в дусі того вчення, яке сповідують їхні батьки і з яким є явний конфлікт у сучасній шкільній програмі. Або засновники подібної школи та команда педагогів, які поки не мають фінансових можливостей чи

потрібного для надання ліцензії приміщення йдуть на такий крок, зазвичай набираючи перший клас і, поступово, все ж таки рухаються до того, аби зібрати необхідний пакет документів для подання в МОУ, щоб отримати ліцензію і працювати офіційно. Найчастіше такі школи укладають договір з акредитованою школою, яка має ліцензію на дистанційне чи екстернатне навчання від МОУ і, за допомогою останніх, діти проходять всі необхідні атестації. При цьому альтернативні школи залишають за собою більші можливості, ніж їх офіційні колеги у тому, як викладається шкільна програма, при потребі збільшують години для деяких предметів (наприклад, не два уроки англійської мови на тиждень а десять, в кожному класі, початок навчання пізніше, ніж в звичайних школах і т.п.).

Для того, щоб навчання відповідало викликам сьогодення, викладачам альтернативних шкіл потрібно багато самостійно навчатися і розуміти важливість бути готовими до швидких змін в навчальному процесі, який має бути не тільки актуальним, але й цікавим для дітей. Маленькі учні саме в шкільні роки навчаються фундаментальній істині, яка знадобиться людині протягом усього життя, істині про те, що сам процес навчання є постійним, дуже цікавим процесом, який супроводжує людину протягом усього її життя, визначає якість цього життя, надає можливість віднайти і зростати в своєму призначенні, в своїй професії.

Як висновок, можемо зазначити, що на даний момент вже можна побачити довгоочікувані зміни в сфері середньої освіти і, перші плоди цих змін в життях маленьких українців. Держава пропонує здорову та законну альтернативу для тих батьків та вчителів, яких не влаштувала дійсність в місцевих школах. Звісно, ще багато потрібно зробити для розвитку цієї галузі освіти, навчитися надавати всебічну підтримку як батькам, які пішли на цей крок, так і вчителям, які працюють в дистанційних школах, можливість розвиватися, ділитися досвідом, збагачуватися прикладом закордонних, європейських та американських шкіл, де досвід подібного навчання досить давно і гарно розвинений.

Список використаної літератури

1. Закон України "Про загальну середню освіту" (ст. 13), [Електронний ресурс] // <http://rada.gov.ua>. – 13. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14.2>.
2. Положенням про дистанційне навчання [Електронний ресурс] // наказ МОУ №466. – 2504. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
3. Положення про екстернат у загальноосвітніх навчальних закладах [Електронний ресурс] // МОУ №416. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0416-17>.
4. Альтернативна освіта: види та підходи [Електронний ресурс] // Освіта нова. – 1801. – Режим доступу до ресурсу: <http://osvitanova.com.ua/posts/4-alternatyvna-osvita-vydy-ta-pidkhody>
5. Грант Мартин. Help! Как помочь всем учащимся? Пособие для учителя / Грант Мартин. – Москва: Библия для всех, 2012. – 336 с. – (Библия для всех). – (1).

Володимир Ходунай

ПРОЦЕСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Вища освіта – надзвичайно динамічна та всеохоплююча підсистема суспільства, яка неодмінно реагує на всі процеси, що відбуваються у ньому. Найбільш значущими тенденціями є процеси глобалізації та євроінтеграції. Саме у їх світлі окреслені основні чинники, що впливають на розвиток вищої освіти в Україні. На сучасному етапі державності все більшої актуальності набуває питання формування засад інформаційного суспільства, створення сучасного українського інтелектуально-духовного середовища [1]. Суттєву роль при вирішенні цього питання відіграє освіта, адже саме вона впливає на духовні і моральні пріоритети особистості, на ментальний і культурний простір соціуму.

За останні 10-15 років глобалізація значно посилила вплив на трансформацію національних систем вищої освіти. Так, на думку одного з відомих теоретиків університетської освіти П. Скотта, глобалізація є найфундаментальнішим викликом, з яким зіткнулася вища школа за всю понад тисячолітню історію існування [3].

Однією із провідних тенденцій розвитку сучасної вищої освіти як в Україні так і за її межами є стандартизація, основною причиною якої є наявність протиріч в самій системі вищої освіти та між вищою освітою і іншими суспільними сферами, зокрема науковою та сферою праці. Невідповідність